

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P8_TA(2019)0032

Perusoikeuksien tilanne Euroopan unionissa vuonna 2017

Euroopan parlamentin päätöslauselma 16. tammikuuta 2019 perusoikeuksien tilanteesta Euroopan unionissa vuonna 2017 (2018/2103(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT),
- ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien lapsen oikeuksien yleissopimuksen,
- ottaa huomioon vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen (UNCRPD) ja sen voimaantulon unionissa 21. tammikuuta 2011 vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta 26. marraskuuta 2009 tehdyn neuvoston päätöksen 2010/48/EY¹ mukaisesti,
- ottaa huomioon rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta 29. kesäkuuta 2000 annetun neuvoston direktiivin 2000/43/EY²,
- ottaa huomioon yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista 27. marraskuuta 2000 annetun neuvoston direktiivin 2000/78/EY³,
- ottaa huomioon rasismien ja muukalaisvihan tiettyjen muotojen ja ilmaisujen torjumisesta rikosoikeudellisin keinoin 28. marraskuuta 2008 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2008/913/YOS⁴,
- ottaa huomioon komission vuosikertomuksen 2017 Euroopan unionin perusoikeuskirjan soveltamisesta⁵,

¹ EUVL L 23, 27.1.2010, s. 35.

² EYVL L 180, 19.7.2000, s. 22.

³ EYVL L 303, 2.12.2000, s. 16.

⁴ EUVL L 328, 6.12.2008, s. 55

⁵ Euroopan komissio, komission kertomus Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle,

- ottaa huomioon komission laatiman EU:n korruptiontorjuntakertomuksen (COM(2014)0038),
- ottaa huomioon 6. kesäkuuta 2011 annetun komission tiedonannon korruption torjumisesta EU:ssa (COM(2011)0308),
- ottaa huomioon Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin,
- ottaa huomioon toisen Euroopan unionin vähemmistöjä ja syrjintää koskevan tutkimuksen (EU-MIDIS II),
- ottaa huomioon 30. elokuuta 2017 julkaistun komission tiedonannon ”Romanien integraatiota edistäviä kansallisia strategioita koskevan EU:n puitekehyksen väliarviointi” (COM(2017)0458),
- ottaa huomioon aiemmissä mietinnöissään tehdyt viittaukset perusoikeustilanteeseen Euroopan unionissa,
- ottaa huomioon omat aiemmat päätöslauselmansa sekä muiden unionin ja kansainvälisten toimielinten ja virastojen aiemmat päätöslauselmat,
- ottaa huomioon kansallisten, eurooppalaisten ja kansainvälisten kansalaisjärjestöjen raportit,
- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeusviraston, Euroopan neuvoston ja Venetsian komission työn,
- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeusviraston (FRA) laatiman perusoikeusraportin 2017¹,
- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeusviraston (FRA) raportin ’Antisemitism - Overview of data available in the European Union 2006–2016’,
- ottaa huomioon Euroopan unionin tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön,
- ottaa huomioon 15. huhtikuuta 2015 antamansa päätöslauselman kansainvälisen romanipäivän johdosta – mustalaisvastaisuus Euroopassa ja romanien toisen maailmansodan aikaisen kansanmurhan tunnustaminen EU:ssa²,
- ottaa huomioon 25. lokakuuta 2017 antamansa päätöslauselman perusoikeusnäkökohdista romanien integroinnissa EU:ssa: romanivastaisuuden torjunta³,

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/aid_development_cooperation_fundamental_rights/1_en_act_part1_v4_2.pdf

- 1 Euroopan unionin perusoikeusvirasto (FRA), perusoikeusraportti 2017, <http://fra.europa.eu/en/publication/2017/fundamental-rights-report-2017>
- 2 Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2015)0095.
- 3 EUVL C 346, 27.9.2018, s. 171.

- ottaa huomioon 1. kesäkuuta 2017 antamansa päätöslauselman antisemitismin torjunnasta¹,
 - ottaa huomioon 12. huhtikuuta 2016 antamansa päätöslauselman Välimeren tilanteesta ja tarpeesta kokonaisvaltaiselle EU:n lähestymistavalle muuttoliikkeeseen²,
 - ottaa huomioon 7. helmikuuta 2018 antamansa päätöslauselman vähemmistöjen suojelusta ja syrjimättömyydestä EU:n jäsenvaltioissa³,
 - ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan, perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan, naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan, työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan sekä vetoomusvaliokunnan työn,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 52 artiklan,
 - ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan mietinnön (A8-0466/2018),
- A. toteaa, että perusoikeuksien suojeleminen edellyttää oikeusvaltion kunnioittamista ja että jäsenvaltiot ovat viime kädessä vastuussa kaikkien ihmisten ihmisoikeuksien turvaamisesta toteuttamalla ja panemalla täytäntöön kansainvälisiä ihmisoikeussopimuksia ja -yleissopimuksia; katsoo, että oikeusvaltiota, demokratiaa ja ihmisoikeuksia on lujitettava jatkuvasti; toteaa, että kaikenlainen näiden periaatteiden heikentäminen vahingoittaa paitsi kyseistä jäsenvaltiota myös koko unionia; toteaa, että korruptio on vakava uhka demokratialle, oikeusvaltioperiaatteelle ja perusoikeuksille sekä on haitaksi kaikille EU:n jäsenvaltioille ja EU:lle kokonaisuudessaan; toteaa, että korruption torjuntaa koskevan lainsäädännön täytäntöönpano on EU:n jäsenvaltioissa vaihtelevaa;
- B. ottaa huomioon, että parlamentti on toistuvasti pyytänyt päätöslauselmissaan ja mietinnöissään jäsenvaltioita toteuttamaan asianmukaista politiikkaa, jolla varmistetaan vammaisten, iäkkäiden ja haavoittuvimpien henkilöiden sosiaalisten, poliittisten ja taloudellisten oikeuksien kunnioittaminen; ottaa huomioon, että vähemmistöjen oikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen välillä on vahva yhteys; toteaa, että SEU:n 2 artiklassa mainitaan nimenomaisesti vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeudet ja että kyseisiä oikeuksia on kohdeltava samoin kuin muita perussopimuksissa vahvistettuja oikeuksia;
- C. toteaa, että muuttajien ja turvapaikanhakijoiden tulo Eurooppaan jatkui vuonna 2017, mutta rajat ja satamat ovat yhä tiukemmin suljettuja; toteaa, että tilanne edellyttää unionilta todellista yhteisvastuullisuutta, jotta eniten apua tarvitsevia ja haavoittuvimpia varten voidaan ottaa käyttöön asianmukaiset vastaanottojärjestelmät; toteaa, että monet muuttajat ja turvapaikkaa EU:sta hakevat ovat salakuljettajien ja rikollisten armoilla ja alttiita oikeuksiensa loukkaamiselle, myös väkivallalle, väärinkäytöksille ja hyväksikäytölle; toteaa, että naisilla ja lapsilla on suurempi riski joutua ihmiskauppiaiden harjoittaman ihmiskaupan ja seksuaalisen hyväksikäytön uhreiksi, joten on kehitettävä ja vahvistettava lastensuojelujärjestelmiä lapsiin kohdistuvan

¹ EUVL C 307, 30.8.2018, s. 183.

² EUVL C 58, 15.2.2018, s. 9.

³ EUVL C 463, 21.12.2018, s. 21.

väkivallan, väärinkäytösten, laiminlyönnin ja hyväksikäytön ehkäisemiseksi ja niihin vastaamiseksi Vallettan toimintasuunnitelman sitoumusten sekä Euroopan parlamentin lasten suojelusta muuttoliikkeen yhteydessä 3. toukokuuta 2018 antaman päätöslauselman¹ mukaisesti;

- D. ottaa huomioon, että YK:n ihmisoikeusneuvoston erityisraportoijan kertomuksessa ihmisoikeuksien ja perusvapauksien edistämisestä ja suojelusta terrorismin torjunnassa todetaan, että valtioilla on velvollisuus suojella väestöään terroriteoilta, mutta turvallisuustoimenpiteitä, myös terrorisminvastaisia toimenpiteitä, on toteutettava oikeusvaltioperiaatteen mukaisesti ja niissä on kunnioitettava perusoikeuksia;
- E. toteaa, että maaliskuussa 2014 julkaistussa Euroopan unionin perusoikeusviraston kertomuksessa ”Violence against women: an EU-wide survey” osoitetaan, että kolmasosa kaikista Euroopan naisista on kokenut fyysisiä tai seksuaalisia väkivallantekoja ainakin kerran aikuisikänsä aikana, 20 prosenttia on kokenut seksuaalista häirintää internetissä, yksi 20 naisesta on raiskattu ja useampi kuin yksi kymmenestä on kärsinyt seksuaalisesta väkivallasta, johon on liittynyt voimankäyttöä, ja painottaa, että naisiin kohdistuvaan väkivaltaan on puututtava kaikissa EU:n jäsenvaltioissa, myös niissä, jotka eivät ole vielä ratifioineet Euroopan neuvoston yleissopimusta naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta (Istanbulin yleissopimus), kun otetaan huomioon ongelman laajuus, väkivallan vakavat seuraukset sekä sen vaikutus naisten elämään ja koko yhteiskuntaan; toteaa, että vammaiset naiset kokevat perheväkivaltaa ja seksuaalista väkivaltaa muita naisia todennäköisemmin;
- F. toteaa, että naiset ja tytöt EU:ssa kokevat rakenteellista sukupuolten eriarvoisuutta eri muodoissa ja eri tilanteissa, esimerkiksi sukupuolisyriintää, sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa, seksuaalista häirintää sekä naisiin kohdistuvaa vihapuhetta, ja toteaa, että tämä rajoittaa vakavasti heidän mahdollisuuksiaan nauttia oikeuksistaan ja osallistua yhteiskuntaan tasavertaisesti; panee merkille, että vuonna 2017 #MeToo-liike lisäsi tietoisuutta naisten kohtaaman seksuaalisen häirinnän sekä seksuaalisen ja sukupuoleen perustuvan väkivallan laajuudesta ja vakavuudesta; toteaa, että #MeToo-liike sai aikaan jonkin verran myönteistä edistymistä sukupuolten tasa-arvossa, mutta seksuaalista häirintää sekä seksuaalista ja sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa koskevat tapaukset ovat edelleen yleisiä; toteaa, että viime vuosina on raportoitu useista takaiskuista naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon osalta EU:ssa; ottaa huomioon, että unionissa naisilla ei ole yhtäläisiä oikeuksia aborttiin, koska jäsenvaltioiden toimet ja lainsäädäntö poikkeavat toisistaan;
- G. toteaa, että demokraattisissa yhteiskunnissa sananvapaus ja kokoontumisvapaus ovat välineitä, joiden avulla ihmiset voivat osallistua julkiseen keskusteluun ja edistää yhteiskunnan muuttumista; toteaa, että tiedotusvälineiden vapaus, moniarvoisuus ja riippumattomuus ovat sananvapauden olennaisia osia ja ratkaisevan tärkeitä EU:n ja sen jäsenvaltioiden demokraattisen toiminnan kannalta; toteaa, että toimittajiin ja muihin media-alan toimijoihin EU:ssa voi kohdistua hyökkäyksiä, uhkia ja paineita ja jopa henkirikoksia, joita aiheuttavat valtiolliset ja muut kuin valtiolliset toimijat; toteaa, että toimittaja Daphne Caruana Galizia, joka on erikoistunut veronkiertoskandaalien, veropetosten, korruption ja rahanpesun tutkintaan, murhattiin Maltalla sen jälkeen, kun hän oli ilmoittanut useista uhkauksista, ja että tarvitaan riippumattomia tutkimuksia,

¹ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2018)0201.

jotta syylliset voidaan tunnistaa kattavasti, jotta heidät saadaan oikeuden eteen; ottaa huomioon, että lehdistöllä ja kansalaisjärjestöillä on tärkeä tehtävä demokratiassa;

- H. ottaa huomioon, että perusoikeuskirjan 21 artiklan 1 kohdassa kielletään kaikenlainen syrjintä, joka perustuu muun muassa sukupuoleen, rotuun, ihonväriin, vammaisuuteen, etniseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, geneettisiin ominaisuuksiin, uskontoon tai vakaumukseen, kieleen, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään, ikään tai seksuaaliseen suuntautumiseen; ottaa huomioon, että ajatuksen-, omantunnon- ja uskonnonvapaus on taattu perusoikeuskirjan 10 artiklassa ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 9 artiklassa; toteaa, että rasistisia ja muukalaisvastaisia asenteita aletaan pitää jäsenvaltioissa tavanomaisina ja että mielipidejohtajat ja poliitikot eri puolilla EU:ta tukevat niitä, mikä edistää rasismille, syrjinnälle ja viharikoksille otollisen alustan tarjoavaa yhteiskunnallista ilmapiiriä; ottaa huomioon, että nämä asenteet ovat vastoin EU:n yhteisiä arvoja, joihin kaikki jäsenvaltiot ovat sitoutuneet;
- I. ottaa huomioon, että muuttajat, muuttajien jälkeläiset ja etnisten väestöryhmien jäsenet kohtaavat edelleen runsaasti syrjintää kaikkialla EU:ssa ja kaikilla elämänalueilla; toteaa, että perusoikeusviraston tutkimuksissa korostetaan, että laittoman oleskelun uhrit ovat haluttomia ilmoittamaan väärinkäytöksistä millekään viranomaiselle ja että maahanmuuttajilla on suurempi riski joutua rikoksen uhriksi; katsoo, että komissiolle esitetyistä lukuisista pyynnöistä huolimatta vähemmistöjen tehokkaan suojelun varmistamiseksi on toteutettu vain rajallisia toimia;
- J. toteaa, että perusoikeusvirasto on kehittynyt asiantuntijakeskukseksi, joka tarjoaa perusoikeuksia koskevaa näyttöä unionin toimielimille ja jäsenvaltioille;

Oikeusvaltio, demokratia ja perusoikeudet

1. vahvistaa, että vallanjako ja oikeuslaitoksen riippumattomuus ovat kaikissa yhteiskunnissa ratkaisevan tärkeitä oikeusvaltion tehokkaan toteutumisen varmistamiseksi; muistuttaa, että tämä ajatus on vahvistettu ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa vuodelta 1948 ja perusoikeuskirjan 47 artiklassa sekä periaatteissa, jotka koskevat yhdenvertaisuutta lain edessä, syyttömyysolettamaa ja oikeutta oikeudenmukaiseen ja julkiseen oikeudenkäyntiin laillisesti perustetussa toimivaltaisessa, riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa; muistuttaa, että nämä perusarvot ovat olleet unionin perussopimusten johdanto-osan artiklojen johtoajatuksena, ja kaikki jäsenvaltiot ovat allekirjoittaneet nämä artiklat ja sitoutuneet noudattamaan niitä; katsoo, ettei kansallisella suvereniteetillä eikä toissijaisuusperiaatteella voida perustella sitä, että jokin jäsenvaltio kieltäytyy järjestelmällisesti noudattamasta EU:n perusarvoja ja perussopimuksia;
2. palauttaa mieliin, että oikeusvaltioperiaate on yksi SEU:n 2 artiklassa luetelluista perusarvoista ja niiden kaikkien suojelun edellytys; kehottaa kaikkia asiaan liittyviä EU:n ja kansallisen tason toimijoita, mukaan lukien hallitukset, parlamentit ja oikeuslaitos, tehostamaan toimia oikeusvaltion ylläpitämiseksi ja vahvistamiseksi; palauttaa mieliin, että kaikilla näillä toimijoilla on velvollisuus puuttua oikeusvaltioperiaatteen loukkauksiin ja että niillä on merkittävä tehtävä oikeusvaltion mahdollisen rapautumisen estämisessä, ja toteaa, että oikeusvaltioperiaate ei merkitse lakien ehdotonta soveltamista vaan sitä, että hyväksytään demokraattisesti sääntely laeilla kunnioittaen tinkimättä kansainvälisiä yleissopimuksia ja erityisesti demokraattisen opposition ja vähemmistöjen oikeuksia;

3. tuomitsee vahvasti muutamien jäsenvaltioiden hallitusten pyrkimykset heikentää vallanjakoa ja oikeuslaitoksen riippumattomuutta; ilmaisee huolensa siitä, että vaikka useimmat jäsenvaltiot ovat hyväksyneet lainsäädäntöä, jolla varmistetaan oikeuslaitoksen riippumattomuus Euroopan neuvoston normien mukaisesti, näiden normien soveltamistavassa on ongelmia, jotka altistavat kansalliset oikeuslaitokset poliittiselle vaikutusvallalle ja vahvistavat julkista käsitystä oikeudelliseen menettelyyn sekaantumisesta ja ennakkoluuloja yksittäisten tuomareiden välillä; muistuttaa, että komissiolla on SEU:n 17 artiklan 1 kohdan nojalla ja perussopimusten soveltamisen valvojana oikeutus ja toimivalta varmistaa perussopimusten ja toimielinten perussopimusten mukaisesti hyväksymien toimien soveltaminen, mukaan luettuna sen varmistaminen, että kaikki jäsenvaltiot noudattavat oikeusvaltioperiaatetta ja muita SEU:n 2 artiklassa suojeltuja arvoja;
4. panee merkille komission ja neuvoston pyrkimykset saada kaikki jäsenvaltiot noudattamaan täysimääräisesti oikeusvaltioperiaatetta, demokratiaa ja perusoikeuksia, mutta myös SEU:n 7 artiklan 1 kohtaa koskevien menettelyjen vaikutusten tähänastisen riittämättömyyden; katsoo, että unionin olisi voitava aloittaa rikkomusmenettelyjä niitä jäsenvaltioita vastaan, jotka eivät enää kunnioita SEU:n 2 artiklan mukaisia arvoja, ja että on turvaututtava SEU:n 7 artiklaan, kun kaikki muut keinot on käytetty; katsoo, että EU:n tehottomat toimet SEU:n 2 artiklassa tarkoitettujen arvojen vakavien ja jatkuvien loukkausten lopettamiseksi tietyissä jäsenvaltioissa heikentävät sekä luottamusta jäsenvaltioiden välillä että EU:n uskottavuutta; korostaa lisäksi, että havaittujen väärinkäytösten jatkuva rankaisematta jättäminen on saanut muut jäsenvaltiot toimimaan samoin; kehottaa neuvostoa tutkimaan ja seuraamaan komission ja parlamentin ehdotuksia, jotka liittyvät rikkomusmenettelyihin ja mahdollisiin seuraamuksiin;
5. palauttaa mieliin tarpeen arvioida puolueettomasti ja säännöllisesti oikeusvaltion, demokratian ja perusoikeuksien tilaa kaikissa jäsenvaltioissa; painottaa, että arvioinnin on perustuttava objektiivisiin kriteereihin; muistuttaa tässä yhteydessä, että myös neuvostolla on keskeinen rooli oikeusvaltion ja muiden SEU:n 2 artiklassa tarkoitettujen arvojen suojaamisessa; suhtautuu myönteisesti tiettyjen jäsenvaltioiden pyrkimyksiin, joilla edistetään neuvostossa toteutettavaa oikeusvaltion tilan säännöllistä arviointia jokaisessa jäsenvaltiossa; kehottaa neuvostoa toteuttamaan nopeasti tämänsuuntaisia toimia; muistuttaa lisäksi parlamentin 25. lokakuuta 2016 antamasta päätöslauselmasta¹ suosituksista komissiolle demokratiaa, oikeusvaltiota ja perusoikeuksia koskevan EU:n järjestelmän perustamisesta; toistaa komissiolle pyyntönsä siitä, että se esittäisi SEU:n 295 artiklaan perustuvan ehdotuksen demokratiaa, oikeusvaltiota ja perusoikeuksia koskevan unionin sopimuksen tekemisestä toimielinten välisen sopimuksen muodossa niin, että siinä määrätään järjestelyistä, joilla helpotetaan unionin toimielinten ja jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä SEU:n 7 artiklan puitteissa; katsoo, että tämä olisi oikeudenmukainen, tasapainotettu, säännönmukainen ja ennalta ehkäisevä mekanismi, joka koskisi SEU:n 2 artiklassa lueteltujen arvojen mahdollisia loukkauksia, ja se voisi toimia samalla tavoin kuin talouspolitiikan eurooppalainen ohjausjakso; muistuttaa, että oikeusvaltion ja perusoikeuksien välillä on myötäsyttyinen yhteys ja että on lisättävä kaikkien eurooppalaisten tietoisuutta EU:n yhteisistä arvoista ja perusoikeuskirjasta; muistuttaa, että on tärkeää lähettää parlamentin tilapäisiä valtuuskuntia jäsenvaltioihin, kun on selviä todisteita demokratian, oikeusvaltion ja perusoikeuksien vakavista loukkauksista;

¹ EUVL C 215, 19.6.2018, s. 162.

6. yhtyy näkemykseen siitä, että oikeusvaltioperiaatteen arviointi olisi aina tehtävä vankkojen, puolueettomien ja vertailukelpoisten tietojen ja analyysin pohjalta; muistuttaa, että perusoikeudet olisi sisällytettävä kaikista lainsäädäntöehdotuksista tehtävään vaikutustenarviointiin; panee tässä yhteydessä tyytyväisenä merkille perusoikeusviraston uuden perusoikeuksia koskevan eurooppalaisen tietojärjestelmän (EFRIS-järjestelmä), johon kootaan yhteen kaikki nykyiset perusoikeuksien kannalta merkitykselliset tiedot, jotka on toimitettu eri mekanismien kautta YK:n, Euroopan neuvoston ja EU:n tasolla;
7. huomauttaa, että kansallisten oikeusjärjestelmien, erityisesti mitä tulee tuomareihin, syyttäjiin ja asianajajiin, laadun, riippumattomuuden ja tehokkuuden parantaminen kuuluu jatkossakin Euroopan unionin tärkeimpiin tavoitteisiin; korostaa, että sukupuolinäkökulma on kiireesti alettava ottaa huomioon jäsenvaltioiden oikeus- ja tuomioistuinjärjestelmissä ja että tähän kuuluu myös se, että kehitetään sukupuolinäkökulma, joka sisällytetään virallisesti oikeuslaitoksen henkilöstön koulutusohjelmiin;
8. painottaa, että korruptio on merkittävä systeeminen este demokratian toteutumiselle ja oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamiselle, minkä lisäksi se voi aiheuttaa monia perusoikeusloukkauksia ja olla vakava uhka kaikkien kansalaisten tasavertaiselle kohtelulle; on huolissaan siitä, että tietyissä jäsenvaltioissa viedään eteenpäin uusia lainsäädäntöaloitteita, jotka saattavat kumota aiemmin korruption torjumisen lujittamiseksi toteutettuja uudistuksia; kehottaa tässä yhteydessä kaikkia jäsenvaltioita ja EU:n toimielimiä torjumaan tiukasti systeemistä korruptiota ja antamaan tehokkaita välineitä korruption estämiseen, torjumiseen ja sanktioimiseen ja petosten torjuntaan samoin kuin valvomaan säännöllisesti julkisten varojen käyttöä; kehottaa tämän vuoksi jäsenvaltioita ja EU:n toimielimiä edesauttamaan Euroopan syyttäjänviraston perustamista nopeasti; kehottaa jäsenvaltioita, jotka eivät vielä ole ilmoittaneet aikomuksestaan liittyä Euroopan syyttäjänvirastoon, tekemään niin; pitää tässä yhteydessä valitettavana komission päätöstä olla julkaisematta toista vuosikertomusta korruption tasosta EU:ssa ja kehottaa sitä jatkamaan korruption vastaisten kertomusten julkaisemista; korostaa, että korruption vastaiset tiedotteet osana eurooppalaista ohjausjaksoa eivät ole riittävän tehokas keino varmistaa, että korruptio asetetaan varauksetta asialistalle; suhtautuu myönteisesti lausuntoon, jonka komissio on antanut tiedonannossa ”Korruption torjuminen EU:ssa” ja jonka mukaan se pyrkii saamaan hyväksynnän liittyä GRECOon, Euroopan neuvoston perustamaan korruption vastaiseen verkostoon;
9. korostaa liikkumis- ja oleskeluvapauden merkitystä yhtenä EU:n takaamista tärkeimmistä perusoikeuksista; korostaa, että brexit vaikuttaa suoraan miljoonien Euroopan kansalaisten elämään, erityisesti Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuvien EU:n kansalaisten ja EU27:ssä asuvien Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten elämään, ja korostaa, että ihmisten perusoikeuksien turvaamiselle olisi annettava sama merkitys kuin muillekin näkökohdille; edellyttää, että unionissa liikkumisvapauden nojalla muuttaneiden unionin kansalaisten ja heidän perheidensä perusoikeuksia suojellaan brexitin jälkeen;
10. korostaa, että terrorismin tai järjestäytyneen rikollisuuden vastaisissa toimissa on kunnioitettava demokratiaa, oikeusvaltioperiaatetta ja perusoikeuksia EU:ssa; toteaa huolestuneena, että viranomaiset turvautuvat yhä useammin hallinnollisiin toimenpiteisiin, jotka eivät ole yhteensopivia oikeusvaltiota koskevien periaatteiden kanssa, ja että asiaa koskevia politiikkoja sovelletaan yhä useampiin rikoksiin ja

rikkomuksiin, erityisesti poikkeustilan aikana toteutettujen toimien yhteydessä; pyytää jäsenvaltioita varmistamaan, että kaikki poikkeuslainsäädäntö on suhteellisuus- ja tarpeellisuusperiaatteen mukaista ja että tässä kehyksessä toteutetut toimet ovat selvästi ajallisesti rajattuja ja demokraattisesti ja säännöllisesti valvottuja; ei hyväksy maahanmuuton ja terrorismin liittämistä toisiinsa eikä minkäänlaista terrorismin vastaisten toimien käyttöä tiettyjen muuttovirtojen torjuntaan;

Muuttoliike

11. suhtautuu tuomitsevasti maahanmuuttajiin ja pakolaisiin kohdistuviin väärinkäytöksiin ja ihmisoikeusloukkauksiin, jotka koskevat erityisesti maahanpääsyä, vastaanottoolosuhteita, turvapaikkamenettelyjä, säilöönottoa ja haavoittuvien henkilöiden suojelua, ja muistuttaa, miten tärkeää on, että jäsenvaltiot noudattavat unionin hyväksymiä yhteisiä turvapaikkatoimia ja saattavat ne kaikilta osin osaksi kansallista lainsäädäntöään; muistuttaa, että lähes kolmannes turvapaikanhakijoista on lapsia, jotka ovat erityisen haavoittuvia; kehottaa unionia ja jäsenvaltioita tehostamaan toimiaan estääkseen ilman huoltajaa olevien alaikäisten katoamiset; muistuttaa, että turvapaikkaoikeutta suojellaan nimenomaisesti perusoikeuskirjan 18 artiklassa; panee huolestuneena merkille, että nopeutetut menettelyt ja turvallisten maiden luettelot sekä Dublin-sääntöjen mukainen palautusmenettely asettavat hlbt-turvapaikanhakijat suurempaan vaaraan joutua palautetuiksi, ennen kuin he kykenevät esittämään tarvittavat todisteet turvapaikkahakemuksensa tueksi, kolmanteen maahan tai toiseen jäsenvaltioon, tapauksissa, joissa he pelkäävät syytöksiä seksuaalisen suuntautumisen, sukupuoli-identiteetin, sukupuolen ilmaisun tai sukupuoliominaisuuksien perusteella;
12. kehottaa jäsenvaltioita pyytämään niiden viranomaisia tutkimaan, olisivatko niiden legitiimit tavoitteet saavutettavissa säilöönoton kaltaisia pakkotoimia lievempien toimien avulla, ja toimittamaan täydelliset perusteet tosiseikkojen ja oikeudellisen harkinnan perusteella tapauksissa, joissa päädytään turvapaikanhakijoiden, pakolaisten ja muuttajien säilöönottoon; muistuttaa, että kaikki jäsenvaltiot ovat Geneven yleissopimusten allekirjoittajia ja että niillä on siksi velvollisuus varmistaa, että kaikkia niiden määräyksiä noudatetaan olosuhteista riippumatta; korostaa kaksinkertaista syrjintää, joka kohdistuu muuttajanaisiin sekä muuttajina että naisina, ja erityisiä tilanteita, joihin he saattavat joutua muuttomatkan aikana, myös säilöönotto- tai vastaanottokeskuksissa, etenkin ahdistelu ja turvallisuuteen, fyysiseen koskemattomuuteen ja yksityiselämään kohdistuvat loukkaukset, sekä naisten hygieniatarvikkeiden ja lisääntymisterveydenhuollon tarvetta; kehottaa ottamaan käyttöön ja vahvistamaan naisia suojelevia järjestelmiä, jotta ehkäistään ja torjutaan väkivaltaa, väärinkäytöksiä, laiminlyöntiä ja hyväksikäyttöä, joiden uhreiksi he joutuvat, Vallettan toimintasuunnitelman sitoumusten mukaisesti;
13. muistuttaa, että UNICEF on moneen otteeseen todennut, että säilöönotto ei missään tapauksessa ole lapsen edun mukaista ja että olisi kehitettävä vaihtoehtoja säilöönnotolle riippumatta siitä, matkustavatko lapset perheensä kanssa vai ei; edellyttää erityisten menettelyjen suunnittelemista ja käynnistämistä, jotta voidaan varmistaa kaikkien lasten suojeleminen lapsen oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen mukaisesti; ottaa myös huomioon, että perheenjäsenistä eroon joutuminen, myös säilöönoton aikana, altistaa naiset ja lapset entistä suuremmille vaaroille; korostaa lisäksi, että lapsen edun periaate on asetettava etusijalle kaikissa lapsia koskevissa näkökohdissa ja on tärkeää, että oikeus tulla kuulluksi toteutuu käytännössä; palauttaa mieliin, että perusoikeuskirjan 14 artiklassa ja lapsen oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen 28 artiklassa taataan kaikille lapsille, myös muuttaja- ja pakolaislapsille, heidän asemastaan riippumatta ja

riippumatta siitä, tulevatko he maahan yksin vain huoltajan kanssa, oikeus koulutukseen, ja toteaa, että olisi vältettävä erillistä koulunkäyntiä ja eriyttämistä; kehottaa siksi jäsenvaltioita varmistamaan, että muuttaja- ja pakolaislapsilla on pääsy viralliseen ja epäviralliseen koulutukseen nopeasti heidän saavuttuaan; tähdentää, että jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että muuttaja- ja pakolaislapsia autetaan tehokkaasti heidän tarpeidensa yksilölliseen arviointiin perustuvan kielellisen, sosiaalisen ja psykologisen tuen avulla; on huolestunut syrjäytyneisiin ryhmiin kuuluvien turvapaikanhakijoiden erityistarpeista ja haavoittuvuuksista ja kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että heidän turvallisuuteen ja terveydenhuoltoon ja oikeudelliseen tunnustamiseen liittyvät erityistarpeensa täytetään;

14. huomauttaa, että muuttoliikettä koskevien unionin toimien on perustuttava yhteisvastuun periaatteeseen, ja tuomitsee jäsenvaltiot, jotka selvästi toimivat tämän periaatteen vastaisesti; kehottaa neuvostoa viemään sen tällä hetkellä pidättelemää Dublin-asetuksen uudistusta nopeasti eteenpäin, sillä viivyttely estää Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän asianmukaisen toiminnan; korostaa, että jäsenvaltioiden olisi käytettävä suojeluun liittyvien järjestelmien, esimerkiksi uudelleensijoittamista ja humanitaarista maahanpääsyä koskevien järjestelmien, yhdistelmää, joka voi mahdollistaa kansainvälisen suojelun tarpeessa olevien henkilöiden pääsyn EU:hun hakemaan turvapaikkaa; kannustaa jäsenvaltioita helpottamaan humanitaaristen viisumien myöntämistä ja säännönmukaisen liikkumisen järjestelmiä, jotta edistetään muuttajien laillista ja turvallista pääsyä EU:hun sekä taataan heille mahdollisuus käyttää palveluja ja hyödyntää heidän perusoikeuksiaan asemastaan riippumatta; korostaa, että jäsenvaltioiden on kannettava vastuunsa EU:n muuttoliikepolitiikan ulkoistamisesta, mukaan lukien yhteistyö sellaisten kolmansien maiden kanssa, joissa YK:n pakolaisasiain päävaltuutetun virasto (UNHCR) on raportoinut yleisistä vakavista ihmisoikeusloukkauksista ja -rikkomuksista; katsoo, että unionin olisi toimittava keskeisessä roolissa maailmanlaajuisista uudelleensijoittamista koskevissa pyrkimyksissä; palauttaa mieliin, että kaikissa jäsenvaltioiden toteuttamissa toimissa niiden toimiessa EU:n oikeuden soveltamisalalla on kunnioitettava perusoikeuskirjassa vahvistettuja oikeuksia; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan tehokkaasti yksilöllisen turvapaikkaoikeuden ja hyväksymään pakolaisten uudelleensijoittamisen niistä jäsenvaltioista, joihin tulijoita saapuu eniten; kehottaa niin ikään jäsenvaltioita noudattamaan palautuskiellon periaatetta ja sisällyttämään turvapaikka- ja rajamenettelyihinsä asianmukaiset menettelytakeet; arvostelee ankarasti sitä, että jotkin jäsenvaltiot eivät noudata EU:n turvapaikka- ja palautuslainsäädäntöä ja loukkaavat muuttajien ja turvapaikanhakijoiden oikeuksia esimerkiksi siten, että ne eivät tarjoa tehokasta pääsyä turvapaikkamenettelyihin, että ne eivät anna selviä tietoja oikeussuojakeinoista palauttamispäätöksen jälkeen, että ne pitävät muuttajia ja turvapaikanhakijoita ruuan puutteessa tai käyttävät automaattista ja systemaattista säilöönottoa;
15. antaa tunnustusta Välimerellä toimivien lukuisten kansalaisjärjestöjen tekemälle työlle ja niiden pyrkimyksille pelastaa ihmishenkiä ja tarjota humanitaarista apua sitä tarvitseville; muistuttaa, että meripelastus on oikeudellinen velvoite, joka perustuu kansainväliseen oikeuteen, erityisesti Yhdistyneiden kansakuntien merioikeusyleissopimuksen (jonka unioni ja sen kaikki jäsenvaltiot ovat ratifioineet) 98 artiklaan, jonka mukaan on annettava apua jokaiselle henkilölle, joka tavataan merellä hätään joutuneena; muistuttaa 5. heinäkuuta 2018 antamastaan päätöslauselmasta¹ suuntaviivoista jäsenvaltioille humanitaarisen avun kriminalisoinnin

¹ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2018)0314.

estämiseksi; kehottaa jäsenvaltioita tukemaan kansalaisjärjestöjä sen sijaan, että ne estävät niiden työtä, ja kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita kehittämään ja takaamaan etsintä- ja pelastusoperaatioita; pyytää EU:ta ja sen jäsenvaltioita myöntämään riittävästi varoja etsintä- ja pelastustoimille, joita toteutetaan unionin laajuisen humanitaarisen operaation yhteydessä; kehottaa jäsenvaltioita asettamaan avustamisdirektiivissä annetun humanitaarista apua koskevan poikkeuksen osaksi kansallista lainsäädäntöään, jotta voidaan vähentää ”avustamispaketin” tahattomia seurauksia, jotka ovat vaikuttaneet humanitaarista apua muuttajille antaviin kansalaisiin ja järjestöihin ja vastaanottavan yhteiskunnan sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen;

16. korostaa, että muuttajien haavoittuvuuksien ja erityistarpeiden käsittelyn olisi kuuluttava olennaisena osana kotouttamisprosessiin; palauttaa mieliin, että muuttajien tarpeita olisi arvioitava säännöllisesti ja niin pitkään kuin on tarpeen, sillä heidän tilanteensa ja tarpeensa saattavat muuttua ja vaihtelevat suuresti muuttajien alkuperämaasta riippuen; korostaa, että perheenyhdistäminen on voimakas väline, joka voimaannuttaa muuttajia ja antaa heille tunteen, että he voivat alkaa asettua ja kotoutua vastaanottavaan yhteiskuntaan; huomauttaa, että vastaanottopolitiikka ei yksin riitä vaan EU:n on vastattava haasteeseen, joka liittyy tehokkaan kotouttamispolitiikan täytäntöönpanoon; kehottaa tältä osin lisäämään jäsenvaltioiden välistä hyvien käytäntöjen vaihtoa kotouttamisen alalla;
17. panee merkille monien uusien laaja-alaisten tietojärjestelmien perustamisen ja tavoitteen parantaa niiden yhteentoimivuutta samalla, kun säilytetään tarvittavat tietosuojan ja yksityisyyteen liittyvät suojatoimet; kehottaa jäsenvaltioita ottamaan käyttöön erityisiä suojatoimia, joilla taataan, että laaja-alaisten tietojärjestelmien yhteentoimivuus kunnioittaa kaikkien kansalaisten perusoikeuksia, kiinnittäen erityistä huomiota lasten tai heikossa asemassa olevien henkilöiden kuten kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden oikeuksiin sekä profilointiin; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että yhteentoimivuuden toteuttamisella pyritään täyttämään myös lasten suojelua koskevat tavoitteet, kuten tunnistamaan kateissa olevia lapsia ja avustamaan perheenyhdistämisessä;

Naisten oikeudet

18. panee huolestuneena merkille, että perusoikeusviraston vuonna 2017 julkaisema asiakirja ”Challenges to women’s human rights in the EU” vahvistaa, että naiset ja tytöt kohtaavat edelleen sukupuolisyriintää, seksististä vihapuhetta ja sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa ja että tämä rajoittaa vakavasti heidän mahdollisuuksiaan nauttia oikeuksistaan ja osallistua yhteiskuntaan tasavertaisesti;
19. panee huolestuneena merkille, että Euroopan vammaisfoorumin raportissa vammaisten naisten ja tyttöjen pakkosteriloinnin lopettamisesta todetaan, että vammaisiin naisiin kohdistuu edelleen mielivaltaisia sterilointiin johtavia päätöksiä heidän tietämättään, ilman heidän suostumustaan tai ilman heidän lupaansa;
20. kehottaa tässä yhteydessä jäsenvaltioita käsittelemään kuutta perusoikeusviraston raportissa ehdotettua toiminta-alaa vahvistaakseen sitoumustaan naisten ja tyttöjen arvojen ja oikeuksien turvaamiseen ja toteaa, että nämä toiminta-alat ovat seuraavat: parannetaan tasa-arvoelinten mahdollisuuksia käsitellä kaikkia niitä erilaisia kysymyksiä, jotka vaikuttavat naisten oikeuksiin ja joita ovat esimerkiksi sukupuolten tasa-arvo ja naisiin kohdistuva väkivalta, parannetaan turvallisuutta verkossa, edistetään tehokkaammin sukupuolten tasa-arvoa koulutuksessa ja elinikäisessä oppimisessa,

otetaan käyttöön sukupuolikiintiöt rohkeana askeleena kohti positiivista erityiskohtelua, valtavirtaistetaan sukupuolten tasa-arvo talouspolitiikan koordinointiin kaikkialla EU:ssa eurooppalaisen ohjausjakson kautta sekä parannetaan tiedonkeruuta ja tietämyksen levittämistä kaikesta naisiin ja tyttöihin kohdistuvasta väkivallasta ja syrjinnästä;

21. tuomitsee jyrkästi kaikki naisiin kohdistuvan väkivallan muodot ja kehottaa tämän vuoksi komissiota esittämään säädöksen, jolla tuetaan jäsenvaltioita kaikenlaisen naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan ja sukupuoleen perustuvan väkivallan ehkäisemisessä ja lopettamisessa; kehottaa neuvostoa käyttämään ”siirtymälauseketta” ja päättämään yksimielisesti naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan (ja muun sukupuoleen perustuvan väkivallan) sisällyttämisestä SEUT:n 83 artiklan 1 kohdassa mainittujen rikosten joukkoon; panee tyytyväisenä merkille EU:n liittymisen Istanbulin yleissopimukseen 13. kesäkuuta 2017, koska se on ensimmäinen kattava ja oikeudellisesti sitova asiakirja naisiin kohdistuvan väkivallan ja sukupuoleen perustuvan väkivallan, mukaan lukien perheväkivalta, ehkäisemisestä ja torjumisesta kansainvälisellä tasolla, vaikka kyse onkin vain kahdesta alasta; pitää valitettavana, että yleissopimuksen on tähän mennessä ratifioinut vain 20 jäsenvaltiota; pitää valitettavana, että joissakin jäsenvaltioissa Istanbulin yleissopimuksen ratifiointia koskevaan keskusteluun on liittynyt sukupuoleen perustuvan väkivallan ja sukupuolen määritelmää koskevia harhaanjohtavia tulkintoja; kehottaa muita jäsenvaltioita ja neuvostoa saattamaan viipymättä päätökseen EU:n liittymisen yleissopimukseen ja sopimaan siihen liittyvistä menettelysäännöistä yleissopimuksen täytäntöönpanon varmistamiseksi EU:ssa; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan kaikin mahdollisin tavoin, myös säännöllisen rahoitustuen avulla, sukupuoleen perustuvan väkivallan uhreja auttavia kansalaisyhteiskunnan järjestöjä;
22. painottaa, että seksismillä ja sukupuolistereotyyppioilla, jotka ovat johtaneet naisten alistamiseen ja syrjintään, on vakava vaikutus naisten perusoikeuksiin kaikilla elämäntilanteilla; muistuttaa, että naisiin kohdistuu usein moninkertaista syrjintää muun muassa etniseen vähemmistöön kuulumisen, seksuaalisen suuntautumisen, vammaisuuden tai siirtolaisasemansa vuoksi; korostaa, että syrjinnän kaikkien muotojen tehokas torjuminen edellyttää naisten ja miesten tasa-arvoa, ei-stereotyyppisiä sukupuolirooleja ja henkilökohtaisen koskemattomuuden kunnioittamista koskevaa koulutusta kaikilla tasoilla ja kaikissa ikäryhmissä; kannustaa jäsenvaltioita ottamaan tämän aiheen asianmukaisesti huomioon koulujen opetussuunnitelmissa; pitää valitettavana, että naiset ovat edelleen eriarvoisia työelämässä, mikä näkyy esimerkiksi alhaisempana työllisyysasteena, palkkaeroina tai osa-aikaisten työsuhteiden suurempana määränä, huonompina eläkeoikeuksina, uraa koskevana eriytymisenä ja huonompina etenemismahdollisuuksina; kehottaa jäsenvaltioita tarkastelemaan naisten taloudellisen voimaannuttamisen tärkeimpiä rakenteellisia esteitä ja naisten aliedustusta työssä, päätöksenteossa ja politiikassa ja toteaa, että rakenteelliset esteet ovat moninaisten ja risteävien eriarvoisuuksien, stereotyyppien sekä julkisen ja yksityisen sektorin syrjinnän tulosta; kehottaa jäsenvaltioita toteuttamaan toimia, joilla puututaan tehokkaasti seksuaalisen häirintään ja väkivaltaan julkisissa tiloissa, työpaikoilla, verkossa sekä sen ulkopuolella, ja tarjoamaan sukupuoleen perustuvan väkivallan uhreille riittävän määrän turvakoteja sekä kohdennettuja ja yhdenmukaisia tukipalveluita, myös psykologista apua ja neuvontaa; kehottaa jäsenvaltioita vaihtamaan parhaita käytäntöjä sekä antamaan poliisille ja oikeuslaitoksen henkilöstölle säännöllistä koulutusta kaikista naisiin kohdistuvan väkivallan muodoista;

23. antaa tukensa mielenosoituksille, joita järjestettiin useissa jäsenvaltioissa vuonna 2017 seksuaali- ja lisääntymisterveyttä koskevien oikeuksien taantumaa vastaan, sekä seksuaalihäirintätapausten laajalle esittämiselle tiedotusvälineissä; painottaa, että seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeutta koskevien palveluiden, kuten turvallisen ja laillisen abortin, kieltäminen on naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan muoto; korostaa, että naisilla ja tytöillä on oltava päätösvalta omasta kehostaan ja seksuaalisuudestaan; kannustaa EU:n jäsenvaltioita toteuttamaan tehokkaita toimia naisten seksuaalisten ja lisääntymisoikeuksien kunnioittamiseksi ja suojelemiseksi ja toteaa, että näihin kuuluu myös monia kansalaisoikeuksia sekä poliittisia, taloudellisia, sosiaalisia ja kulttuurisia oikeuksia, mukaan lukien naisten oikeus fyysiseen koskemattomuuteen, terveyteen, oikeus olla joutumatta kidutetuksi ja kaltoinkohdeksi sekä oikeus yksityisyyteen, tasa-arvoon ja syrjimättömyyteen; korostaa tässä suhteessa, että vammaisilla henkilöillä on oikeus nauttia perusoikeuksistaan yhdenvertaisesti muiden kanssa; kehottaa jäsenvaltioita takaamaan kattavan seksuaalikasvatuksen ja naisten perhesuunnittelupalvelujen helpon saatavuuden sekä yleisten lisääntymisterveys- ja seksuaalipalvelujen, kuten nykyaikaisten ehkäisymenetelmien ja turvallisen ja laillisen abortin, saatavuuden; panee merkille, että tähän olisi kuuluttava tätä oikeutta rikkovien lakien, politiikkatoimien ja käytäntöjen kumoaminen sekä nykyisten suoja-toimien heikkenemisen estäminen; korostaa, että unionilla on oltava rooli tätä asiaa koskevan tietämyksen lisäämisessä ja parhaiden käytäntöjen edistämässä;

Tiedotusvälineiden vapaus, sananvapaus ja kokoontumisvapaus

24. palauttaa mieliin, että perusoikeuskirjan 11 artiklassa vahvistetaan kaikkien oikeus mielipiteenvapauteen ilman ulkopuolista puuttumista sekä oikeus valtioiden rajoista riippumatta hankkia, vastaanottaa ja levittää tietoja ja ajatuksia kaikkien tiedotusvälineiden kautta;
25. korostaa, että asioiden julkinen käsittely ja keskustelu ovat demokraattisten yhteiskuntien toiminnan ehtoja, ja kannustaa tässä yhteydessä EU:ta ja sen jäsenvaltioita toteuttamaan lisätoimia sananvapauden ja kokoontumisvapauden turvaamiseksi ja suojelemiseksi, sillä ne ovat perusoikeuksia ja demokraattisten prosessien perusperiaatteita; muistuttaa, että Euroopan neuvoston pääsihteerin demokratian, ihmisoikeuksien ja oikeusvaltion tilasta vuonna 2017 antaman raportin mukaan mahdollisuuksia rauhanomaisiin mielenosoituksiin rajoitetaan, kun julkiseen kokoontumiseen sovelletaan aiheettomia rajoituksia; tuomitsee tässä yhteydessä jyrkästi lisääntyvät kokoontumisvapauden rajoitukset, jotka ovat toisinaan johtaneet viranomaisten suhteettomaan väkivaltaan rauhanomaisia mielenosoittajia vastaan; muistuttaa, että lainvalvontaviranomaisten on tehtäviään toteuttaessaan kunnioitettava ja suojeltava ihmisarvoa ja säilytettävä ja vaalittava kaikkien ihmisoikeuksia; korostaa, että poliisin tehtävänä on ensisijaisesti taata kansalaisten turvallisuus ja suojelu ja että kunkin jäsenvaltion asianomaisten viranomaisten on tutkittava puolueettomasti ja tyhjentävästi lainvalvontaviranomaisten liiallinen tai perusteeton voiman käyttö;
26. kehottaa jäsenvaltioita toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet moniarvoisten, itsenäisten ja vapaiden tiedotusvälineiden turvaamiseksi ja edistämiseksi; tuomitsee voimakkaasti suuntauksat tietyissä jäsenvaltioissa tiedotusvälineiden keskittämiseksi hallitusmielisten liike-elämän toimijoiden valtaan sekä julkisten tiedotusvälineiden väärinkäytön vain hallituksen viestien välittämiseen; toteaa, että tiedotusvälineiden tehtävänä on rohkaista tervettä harkintaa ja että tiedotusvälineet ovat tämän vuoksi demokratian pilari;

27. ilmaisee huolestumisensa siitä, että EU:n jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä on vain vähän oikeudellisia tai poliittisia kehyksiä, joilla suojellaan toimittajia ja media-alan työntekijöitä väkivallalta, uhkauksilta ja pelottelulta; muistuttaa, että Euroopan neuvoston mukaan toimittajiin kohdistuvat väärinkäytökset ja rikokset voivat johtaa mahdollisesti korkeaan itesensuuriin, jolla on itsessään vakava vaikutus ilmaisunvapauteen ja joka heikentää kansalaisten tiedonsaanti- ja osallistumisoikeutta; on erittäin huolissaan toimittajien murhista, joita jäsenvaltioissa edelleen tapahtuu; kehottaa kansallisia lainvalvontaviranomaisia toteuttamaan kaikki mahdolliset toimenpiteet tällaisen väkivallan ehkäisemiseksi, lisäämään yhteistyötä Europolin kanssa ja vauhdittamaan toimittajien murhien tutkimuksia EU:ssa; on lisäksi huolestunut monien toimittajien ja media-alan työntekijöiden huonoista työoloista ja heidän kokemansa fyysisen ja henkisen väkivallan tasosta ja toteaa, että tämä voi haitata heidän mahdollisuuksiaan toteuttaa tehtävänsä, mikä heikentää laadukasta journalismia ja tiedotusvälineiden monimuotoisuutta; painottaa tiedotusvälineiden moniarvoisuutta ja vapautta käsittelevän keskuksen kaltaisten EU:n laajuisten hankkeiden merkitystä, sillä niissä arvioidaan tiedotusvälineiden moniarvoisuuteen kohdistuvia uhkia Euroopassa, kartoitetaan tiedotusvälineiden vapautteen kohdistuvia rajoituksia, uhkia ja loukkauksia, toteutetaan tietoisuudenlisäämiskampanjoita ja tuetaan uhattuja toimittajia ja rajatylittävää tutkivaa journalismia; painottaa, että tällaisten ja vastaavien seikkojen rahoitus olisi turvattava uudessa monivuotisessa rahoituskehyksessä;
28. korostaa väärinkäytösten paljastajien keskeistä roolia yleisen edun suojelemisessa ja yleisen vastuuvollisuuden ja sekä julkisten että yksityisten instituutioiden lahjomattomuuden edistämisessä; korostaa, että väärinkäytösten paljastaminen on tutkivan journalismin ja lehdistövapauden tärkeä osatekijä; tuomitsee väärinkäytösten paljastajien edelleen EU:ssa kokemat uhkailut, kostotoimenpiteet ja tuomitsemiset; palauttaa tässä yhteydessä mieliin 24. lokakuuta 2017 antamansa päätöslauselman¹ legitimeistä toimista yleisen edun hyväksi toimivien väärinkäytösten paljastajien suojelemiseksi heidän paljastaessaan luottamuksellisia tietoja yrityksistä ja julkisista elimistä; huomauttaa, että komission väärinkäytösten paljastajien suojelun vahvistamisesta EU:ssa 23. huhtikuuta 2018 antaman tiedonannon² mukaan vain kymmenessä jäsenvaltiossa on otettu käyttöön kattavaa lainsäädäntöä väärinkäytösten paljastajien suojelemiseksi; on tyytyväinen komission 23. huhtikuuta 2018 julkistamaan ehdotukseen³ unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta ja painottaa, että lainsäädäntävallan käyttäjien nopea toiminta on tärkeää, jotta ehdotus voidaan hyväksyä ennen tämän lainsäädäntökauden päättymistä;
29. panee tyytyväisenä merkille komission 26. huhtikuuta 2018 julkistaman tiedonannon⁴ ”Eurooppalainen lähestymistapa disinformaation torjuntaan verkossa” sekä sen sisältämät toimet, joilla pyritään saamaan aikaan avoimempi, luotettavampi ja vastuullinen sähköinen ekosysteemi, parantamaan vaalimenettelyjen turvallisuutta ja häiriönsietokykyä, edistämään koulutusta ja medialukutaitoa, lisäämään laatujournalismin tukea ja vahvistamaan unionin strategisia viestintävalmiuksia; toteaa huolestuneena, että valeutiset voivat luoda potentiaalisen uhan sanan- ja ilmaisunvapaudelle ja tiedotusvälineiden riippumattomuudelle, ja korostaa, että valeutisten leviäminen voi vaikuttaa kielteisesti poliittisen keskustelun laatuun ja kansalaisten asiantuntevaan osallistumiseen demokraattiseen yhteiskuntaan; katsoo, että

¹ EUVL C 346, 27.9.2018, s. 143.

² COM(2018)0214.

³ COM(2018)0218.

⁴ COM(2018)0236.

kansalaisia voidaan auttaa muodostamaan oman mielipiteensä ennen kaikkea kehittämällä kriittiseen ajatteluun tähtäävää koulutusta; painottaa, että poliittiset puolueet sekä yksityiset tai julkiset tahot EU:ssa ja sen ulkopuolella voivat käyttää poliittista profiloitua, disinformaatiota ja tiedon manipulointia ja uhata demokraattisia arvoja EU:ssa ja jäsenvaltioissa, kuten Facebookin ja Cambridge Analytican skandaali osoitti; kehottaa komissiota jatkamaan toimiaan, joilla pyritään estämään tällaiset käytännöt ja takaamaan tietosuojaa, avoimuus ja kyberturvallisuus;

30. ilmaisee huolestumisensa ihmisoikeusaktivistien, myös perusoikeuksien ja demokratian alalla työskentelevien kansalaisyhteiskunnan järjestöjen, työtä haittaavista esteistä, myös näiden järjestöjen ja kansalaisten yhdistymisvapauden ja sananvapauden vakavista rajoituksista ja rahoituksen rajoittamisesta; toteaa, että näillä järjestöillä on ratkaiseva tehtävä perusoikeuksien ja -arvojen saattamisessa kaikkien ulottuville, ja korostaa, että niiden olisi pystyttävä tekemään työnsä turvallisessa ja hyvin tuetussa ympäristössä; on huolissaan kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksien kapenemisesta tietyissä jäsenvaltioissa; kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita puuttumaan ennakoivasti kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksien kapenemisen taustalla vaikuttaviin syihin ja pitämään kiinni perusoikeuksista; muistuttaa pyynnöstä osoittaa riittävä EU:n rahoitus perusarvojen edistämisen alalla unionissa toimivien kansalaisyhteiskunnan järjestöjen tukemiseen, kuten esitettiin Euroopan parlamentin 19. huhtikuuta 2018 antamassa päätöslauselmassa¹ eurooppalaisten arvojen välineestä;

Rasismi, muukalaisviha, syrjintä, vihapuhe ja muut suvaitsemattomuuden muodot

31. huomauttaa, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden olisi tarkasteltava ja torjuttava tehokkaasti ilmiötä, johon liittyy muuttaja- ja pakolaislasten, romanilasten ja vähemmistöihin kuuluvien lasten koulunkäyntiin kohdistuvia syrjiviä ja väkivaltaisia tapahtumia, sekä lainsäädännöllisten ratkaisujen avulla että edistämällä vastavuoroista ymmärtämystä ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta; kannustaa jäsenvaltioita varmistamaan, että koulujen virallisiin opetussuunnitelmiin sisältyy tehokkaita toimenpiteitä, joilla taataan monimuotoisuuden, kulttuurien välisen ymmärryksen ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja edistetään sitä; kannustaa jäsenvaltioita tämän vuoksi edistämään osallistavaa koulutusta kouluissa varhaisesta iästä lähtien;
32. huomauttaa, että rasismista, muukalaisvihasta tai uskontoon liittyvästä suvaitsemattomuudesta tai henkilön vammaisuuteen, seksuaaliseen suuntautumiseen tai sukupuoli-identiteettiin liittyvistä ennakkoluuloista johtuva väkivalta ja rikkomukset ovat kaikki esimerkkejä viharikoksista; tuomitsee kaikenlaiset viharikokset ja vihapuheen, joita esiintyy EU:ssa päivittäin ja joita on alettu pitää joissakin jäsenvaltioissa tavanomaisina; tuomitsee mahdollisimman painokkaasti äärioikeistolaisten liikkeiden nousun ja on huolissaan vihapuheen vähättelystä, joka voidaan yhdistää eräisiin poliitikkoihin; vaatii nollatoleranssia kaikille syrjintäperusteille; kehottaa neuvostoa välittömästi jatkamaan yhtäläistä kohtelua koskevasta direktiivistä käytäviä neuvotteluja ja saattamaan ne päätökseen; muistuttaa, että rasismien ja muukalaisvihan tiettyjen muotojen ja ilmaisujen torjumisesta rikosoikeudellisin keinoin 28. marraskuuta 2008 tehdyssä neuvoston puitepäätöksessä 2008/913/YOS, joka jäsenvaltioiden olisi pitänyt panna täytäntöön 28. marraskuuta 2010 mennessä, määrätään oikeusperustasta, jolla määrätään seuraamuksia

¹ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2018)0184.

oikeushenkilöille, jotka ovat julkisesti yllyttäneet väkivaltaan tai vihaan vähemmistöryhmää kohtaan;

33. muistuttaa, että jäsenvaltiot, jotka järjestelmällisesti kirjaavat, keräävät ja julkaisevat vuosittain eriteltyjä tietoja kaikenlaisesta syrjinnästä ja viharikoksista, tekevät sen ainoastaan syrjinnän syiden tunnistamiseksi ja sen torjumiseksi ja että näiden tietojen on oltava täysin anonyymeja, jotta voidaan sulkea pois profilointi tai ”etniset” tilastot ja samalla mahdollistaa, että jäsenvaltiot yhdessä muiden keskeisten sidosryhmien kanssa kehittävät tehokkaita ja näyttöön perustuvia oikeudellisia ja poliittisia ratkaisuja näihin ilmiöihin; muistuttaa, että tietojen keräämisessä olisi noudatettava kansallista lainsäädäntöä ja EU:n tietosuojalainsäädäntöä; suhtautuu myönteisesti viharikoksia koskevien ohjaavien periaatteiden laatimiseen lainvalvontaviranomaisia ja rikosoikeusviranomaisia varten sekä rasismia, muukalaisvihaa ja muita suvaitsemattomuuden muotoja käsittelevän korkean tason työryhmän kehittämisiin oikeussuojaa ja viharikosten uhrien tukemista koskeviin ohjaaviin periaatteisiin; toistaa, että verkkohoukuttelu, verkkokiusaaminen ja kostoporno ovat uusia verkkorikollisuuden muotoja ja että niillä voi olla äärimmäisen vakavia seurauksia erityisesti nuorille ja lapsille; muistuttaa tässä yhteydessä siitä, että erityisesti lapsille tarvitaan media- ja informaatiolukutaitoa, jotta voidaan varmistaa vastuullinen internetin käyttö; ilmaisee huolensa siitä, että uhrit eivät ilmoita viharikoksista riittämättömien takeiden vuoksi ja koska viranomaiset eivät tutki ja tuomitse asianmukaisesti viharikoksia jäsenvaltioissa; painottaa sen vuoksi, että on kannustettava uhreja ilmoittamaan viharikoksista tai syrjinnästä ja että heille on taattava tarkoituksenmukainen suojele ja tuki;
34. kehottaa jäsenvaltioita jatkamaan pyrkimyksiään varmistaa rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta annetun direktiivin 2000/43/EY¹ (direktiivi rotujen välisestä tasa-arvosta) tehokas täytäntöönpano käytännössä ja varmistaa rasismien ja muukalaisvihan torjumisesta tehdyn puitepäätöksen tehokas täytäntöönpano edelleen esiintyvän romanien syrjinnän, juutalaisvastaisuuden, islaminpelon, afrofobian ja romanivastaisuuden torjumiseksi; huomauttaa, että jäsenvaltioiden olisi esitettävä tai tarkasteltava uudelleen ja tarvittaessa muutettava kansallisia integraatiostrategioitaan, jotta varmistettaisiin, että kaikki ihmiset saavat tosiasiallisen mahdollisuuden osallistua tehokkaasti osallistamisprosessiinsa, siten että edistetään ja suojellaan heidän perusoikeuksiaan;
35. on huolestunut siitä, että vuonna 2017 ei saavutettu merkittäviä parannuksia romanien kansallisten integrointistrategioiden tavoitteiden saavuttamiseksi; huomauttaa, että ESIR-rahastosta saadut varat eivät ole kytköksissä romanien kansallisiin integrointistrategioihin eivätkä useinkaan hyödytä romaneja; suhtautuu tuomitsevasti syrjintään, erotteluun, vihapuheeseen, viharikoksiin ja sosiaaliseen syrjäytymiseen, joita romanit kokevat; tuomitsee romanien jatkuvan syrjinnän aloilla, jotka koskevat asumista (erityisesti hädät), terveydenhuollon saatavuutta, koulutusta, työmarkkinoita, oikeutta ja yhdenvertaisuutta lain edessä; varoittaa, että romanilapset ja -naiset ovat erityisen haavoittuvassa asemassa;
36. pitää valitettavana, että vielä vuonna 2017 hlbt-ihmisiin kohdistui kiusaamista, häirintää ja väkivaltaa ja että heihin kohdistui moninkertaista syrjintää ja vihaa koulutuksen, terveyden, asumisen ja työllisyyden aloilla; on huolestunut hlbt-ihmisten jatkuvista sukupuoleen perustuvaa leimaamista, väkivaltaa ja syrjintää koskevista

¹ EYVL L 180, 19.7.2000, s. 22.

kokemuksista sekä lainvalvontaviranomaisten tiedon ja toimien puutteesta erityisesti transihmisten ja syrjäytyneiden hlbt-ihmisten osalta ja kannustaa jäsenvaltioita hyväksymään lakeja ja politiikkatoimia homo- ja transfobian torjumiseksi; tuomitsee jyrkästi hlbt-ihmisten muutoshoitojen edistämisen ja harjoittamisen ja kannustaa jäsenvaltioita kriminalisoimaan tällaiset käytännöt; tuomitsee voimakkaasti myös trans- ja interseksuaalisten identiteettien patologisoimisen; muistuttaa, että henkilön sukupuoli-identiteettiin, sukupuolen ilmaisuun, sukupuoliominaisuuksiin tai seksuaaliseen suuntautumiseen perustuvan väkivallan torjunta kuuluu EU:n toimivaltaan sukupuoleen perustuvan väkivallan torjunnasta; kehottaa komissiota valtavirtaistamaan sukupuoli-identiteettiä koskevan näkemyksen tämän toimivallan sisällä; kehottaa kaikkia jäsenvaltioita ottamaan käyttöön samanlaisia toimenpiteitä, joilla kunnioitetaan oikeutta sukupuoli-identiteettiin, sukupuolen ilmaisuun, fyysiseen koskemattomuuteen ja itsemääräämisoikeuteen ja vaalitaan sitä; kehottaa jäsenvaltioita päivittämään rikoslakejaan rotujen välisestä tasa-arvosta annetun direktiivin mukaisesti; katsoo, että sekä seksuaalinen suuntautuminen että vammaisuus olisi sisällytettävä jokaiseen luetteloon ominaisuuksista, joita suojellaan syrjinnältä; on tyytyväinen joidenkin hlbt-ihmisten tasa-arvon edistämiseksi laaditun komission toimintaluettelon (2014–2019) sisältämien kohtien täytäntöönpanoon; kehottaa komissiota säilyttämään kunnianhimoisen monivuotisen suunnitelmansa tällä alalla tiiviissä yhteistyössä alalla toimivien kansalaisyhteiskunnan järjestöjen kanssa;

37. korostaa, että on torjuttava uskonnollisten vähemmistöjen syrjintää; on huolestunut juutalaisvastaisuuden ja islaminpelon noususta; korostaa, että on torjuttava vihapuhetta ja viharikoksia, jotta estetään rasistien ja muukalaisvihamielisten nousu ja radikalisoituminen, ja muistuttaa, että rasismi ja muukalaisviha ovat rikoksia eivätkä mielipiteitä;
38. palauttaa mieliin, että vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimus (UNCRPD) on oikeudellisesti sitova kansainvälinen yleissopimus, jonka EU on allekirjoittanut ja ratifioinut ja joka on tällä hetkellä pantu täytäntöön Euroopan vammaisstrategiassa 2010–2020 yhdenvertaisten mahdollisuuksien varmistamiseksi seuraavien osalta: esteettömyys ja saavutettavuus, osallistuminen, yhdenvertaisuus, työllisyys, koulutus, sosiaaliturva, terveydenhuolto ja unionin ulkoiset toimet; korostaa, että komissio totesi helmikuussa 2017 julkaistussa Euroopan vammaisstrategian täytäntöönpanokertomuksessa, että vaikka edistystä oli tapahtunut erityisesti vuonna 2015 ehdotetun esteettömyyttä koskevan eurooppalaisen säädöksen osalta, vammaiset ovat edelleen muita heikommassa asemassa ja syrjinnän kohteena työllistymistä, koulutusta ja sosiaalista osallisuutta koskevissa asioissa; painottaa tältä osin, että strategian tavoitteet säilytetään, että vuosien 2017 ja 2020 välillä olisi ryhdyttävä erityisiin toimiin ja että 30. marraskuuta 2017 annetussa Euroopan parlamentin päätöslauselmassa¹ Euroopan vammaisstrategian täytäntöönpanosta suositellaan julkisia tiloja koskevia pakollisia esteettömyysvaatimuksia, vammaisten työntekijöiden prosentuaalista vähimmäisosuutta, osallistavan koulutuksen takuita, myös Erasmus+-ohjelman kaltaisten aloitteiden saatavuutta, ja kiinnitetään erityistä huomiota vammaisiin naisiin ja lapsiin;
39. kehottaa kaikkia jäsenvaltioita laatimaan kansallisen suunnitelman kaikenlaisen lapsiin kohdistuvan väkivallan torjumiseksi; toistaa komissiolle esittämänsä kehotuksen uudistaa sitoumuksensa laatia uusi lapsen oikeuksia koskeva EU:n toimintasuunnitelma

¹ EUVL C 356, 4.10.2018, s. 110.

sekä uusi lapsen oikeuksia koskeva strategia sekä pyrkiä valtavirtaistamaan lapsen oikeudet tehokkaasti kaikkiin EU:n politiikkoihin, säädöksiin ja rahoituspäätöksiin ja ottamaan ne huomioon alue- ja koheesiopolitiikan suunnittelussa ja täytäntöönpanossa;

40. pitää valitettavana moninkertaista ja monialaista syrjintää, jota ikääntyneet kohtaavat ikääntyvässä eurooppalaisessa yhteiskunnassa; kehottaa integroimaan tämän ulottuvuuden paremmin kaikilla hallinnon tasoilla politiikkojen laadinnassa ja täytäntöönpanossa, myös Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa;
41. katsoo, että digitaalisen ympäristön nopea kehitys edellyttää henkilötietojen ja yksityisyyden tehokkaampaa suojaa; painottaa, että vaikka internet sekä sosiaaliset ja muut tiedotusvälineet ovat merkittäviä viestintävälineitä erityisesti yleisön tiedonlähteinä, samalla niitä voidaan käyttää myös teknologisinä välineinä, joilla valvotaan kansalaisyhteiskuntaa, uhataan haavoittuvia väestöryhmiä, etenkin lapsia ja naisia, vainoamalla, häiritsemällä ja julkaisemalla luvatta seksuaalisia kuvia tai alastonkuvia; pyytää jäsenvaltioita takaamaan tehokkaasti oikeuden vastaanottaa ja levittää tietoja perusoikeuskirjan 11 artiklan mukaisesti soveltamalla internetissä julkaistavan sisällön sääntelyyn tasapainoista lähestymistapaa; panee merkille komission ehdotuksen asetukseksi, jolla pyritään ehkäisemään terrorismiin liittyvän sisällön levittämistä verkossa, ja kehottaa neuvostoa ja parlamenttia laatimaan tekstin niin, että vain tuomioistuimet voivat tehdä päätöksiä verkkosisältöjen poistamisesta;

Perusoikeusviraston rooli ja toimivaltuudet

42. on tyytyväinen vuosia 2013–2017 koskevan perusoikeusviraston toisen riippumattoman arviointikertomuksen (lokakuu 2017) positiivisiin havaintoihin sekä perusoikeusviraston hallintoneuvoston niihin liittyviin suosituksiin;
43. panee tyytyväisenä merkille perusoikeusviraston operatiivisen toiminnan eri alueilla, esimerkiksi Kreikassa ja Italiassa sijaitsevista maahanmuuttajien järjestelykeskuksissa, samoin kuin toimet, joilla lisätään tietoisuutta ja koulutusta ihmisoikeuksien alalla; edellyttää, että viraston yleistä sääntömääräistä toimeksiantoa laajennetaan sisältämään myös operatiivinen tehtävä tarjota teknistä apua ja koulutusta sekä kehittää valmiuksia perusoikeuskysymysten alalla EU:n toimielimille, elimille ja virastoille sekä jäsenvaltioille näiden pannaessa EU:n oikeutta täytäntöön;
44. panee merkille perusoikeusviraston antamat lausunnot ja kannustaa painokkaasti jäsenvaltioita ottamaan huomioon ja panemaan täytäntöön sen suositukset, jotta taataan perusoikeuksien tinkimätön kunnioittaminen EU:ssa;
45. toistaa aiemman kehotuksensa, jonka mukaan perusoikeusviraston toimeksianto olisi saatettava Lissabonin sopimuksen mukaiseksi ja olisi nimenomaisesti mainittava, että perustamisasetus kattaa poliisiyhteistyön ja oikeudellisen yhteistyön;
46. panee tyytyväisenä merkille perusoikeusviraston lausunnot valmisteilla olevasta unionin lainsäädännöstä ja yhtyy sen hallintoneuvoston kantaan, jossa suositetaan, että silloin, kun EU:n lainsäädäntävallan käyttäjä käsittelee sellaisia lainsäädäntömenettelyjä, joissa nousee esiin perusoikeuksia koskevia kysymyksiä, viraston olisi voitava tarjota apuaan ja asiantuntemustaan silloin, kun sitä tarvitaan, eikä ainoastaan silloin, kun sitä pyydetään virallisesti, ja jotta viraston asiantuntemusta voitaisiin hyödyntää täysimääräisesti lainsäädäntöprosessissa, sen perustamisasetuksessa olisi säädettävä,

että virasto voi oma-aloitteisesti antaa ei-sitovia lausuntoja valmisteilla olevasta EU:n lainsäädännöstä;

47. katsoo, että EU:n toimielinten olisi tarjottava kuulemisen, vaikutustenarvioinnin ja oikeudellisen valvonnan parannettuja muotoja, muun muassa pyytämällä neuvoa asianmukaisilta riippumattomilta asiantuntijaelimiltä, kuten perusoikeusvirastolta, aina, kun lainsäädäntömenettelyssä nousee esiin mahdollisuus perusoikeuksien edistämisestä tai heikentämisestä; toteaa tässä yhteydessä, että perusoikeusviraston säännöllisemmästä kuulemisesta voitaisiin määrätä paremmasta lainsäädännöstä tehdyn toimielinten välisen sopimuksen tarkistetussa versiossa;
48. suosittaa, että EU:n lainsäädäntävallan käyttäjien olisi pyydettävä perusoikeusvirastolta riippumatonta ja ulkopuolista ihmisoikeusneuvontaa aina kun jossakin lainsäädäntömenettelyssä nousee esiin perusoikeuksia koskevia vakavia huolenaiheita; pyytää komissiota valvomaan, että perusoikeusviraston käytössä on tapauskohtaisen tarpeen täyttäviä välineitä, jotta se voi täyttää tehtävänsä kaikilta osin;

o

o o

49. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.